NILS WAHL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2016. március 17.[1]

C-493/14. sz. ügy

Dilly's Wellnesshotel GmbH

(a Bundesfinanzgericht [szövetségi adóügyi bíróság, Ausztria] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal — Állami támogatások — 800/2008/EK rendelet — A közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető támogatások fajtái — Környezetvédelmi célú támogatások — A környezeti adók csökkentése formájában nyújtott támogatási intézkedések — A mentességi feltételek kötelező jellege"

1. Nem vitatott, hogy az új támogatás bevezetésére vagy módosítására irányuló valamennyi intézkedés előzetes bejelentésére irányuló, a tagállamokat a szerződések értelmében terhelő kötelezettség az állami támogatások területén bevezetett ellenőrzési rendszer egyik alapvető eleme.[2] Ebből szükségképpen az következik, hogy megszorítóan kell értelmezni e kötelezettség minden olyan korlátozását, amely annak a szándéknak az eredménye, hogy jól körülhatárolt esetekben a csoportmentesség megadásával összefüggésben egyszerűsítési intézkedések elfogadása révén könnyítsék meg a nemzeti hatóságok és az Európai Bizottság közötti együttműködést.

2. E követelmény áll a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem középpontjában, amely az első, a Bundesfinanzgerichttől (szövetségi pénzügyi bíróság)[3] származó kérelem, és amely több, a 800/2008/EK rendelet értelmezésére vonatkozó kérdést is felvet.[4]

3. A jelen ügy különösen arra kínál lehetőséget a Bíróság számára, hogy pontosításokat fűzzön azon formai és anyagi feltételekhez, amelyeknek ahhoz kell teljesülniük, hogy egy tagállam e rendelet alapján mentesülhessen a támogatási intézkedések bejelentésére irányuló kötelezettség alól. Általánosabb jelleggel alkalmat kínál annak kiemelésére, hogy az ebben az összefüggésben a tagállamokat terhelő valamennyi pontos kötelezettségnek, függetlenül attól, hogy az formális vagy anyagi jellegű, kötelező jellege van, valamint, hogy azok megsértése esetén elveszik a kért mentesség.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — Lásd többek között: France Télécom kontra Bizottság ítélet (C-81/10 P, EU:C:2011:811, 58. pont).

3 — Fontos kiemelni, hogy e bíróság az Unabhängiger Finanzsenat (adóügyekben eljáró független tanács) helyébe lépett, valamint hogy a Bíróság több alkalommal már megállapította hatásköre fennállását az utóbbitól származó kérdések megválaszolására.

4 — A Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK rendelet (általános csoportmentességi rendelet) (HL L 214., 3. o.).

I – Jogi háttér

A – *Az uniós jog*

4. Az EUMSZ 109. cikk (korábban az EK-Szerződés 94. cikke) többek között arra hatalmazza fel az Európai Unió Tanácsát, hogy végrehajtási intézkedéseket fogadjon el a támogatások azon fajtáinak meghatározása érdekében, amelyek mentesülnek az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése (korábban az EK-Szerződés 93. cikkének (3) bekezdése) szerinti tájékoztatási eljárás alól.

5. Az EK-Szerződés 94. cikkét alkalmazva fogadták el az Európai Közösséget létrehozó szerződés 92. és 93. cikkének a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról szóló, 1998. május 7-i 994/98/EK tanácsi rendeletet.[5] E rendelet „Átláthatóság és nyomon követés" című 3. cikkének (1) bekezdése kimondta, hogy „[a]mikor a Bizottság az (1) bekezdés alapján rendeleteket hoz, részletes szabályokat ír elő a tagállamoknak, hogy biztosítsa a bejelentés alól e rendeletek alapján mentesített támogatás átláthatóságát és nyomon követését".

6. A 994/48 rendelet értelmében fogadták el a jelen ügyben alkalmazandó 800/2008 rendeletet.[6]

7. A 800/2008 rendelet I. fejezetének „Hatály" című 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerint e rendeletet kell alkalmazni többek között a „környezetvédelmi támogatásokra".

8. E fejezet „A mentesség feltételei" című 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Azokat a támogatási programokat, amelyek megfelelnek az e rendelet I. fejezetében szereplő valamennyi feltételnek, valamint az e rendelet II. fejezete vonatkozó rendelkezéseinek, a Szerződés 87. cikkének (3) bekezdése szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatási programoknak kell tekinteni, és mentesülnek a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség alól, feltéve hogy az ilyen program alapján odaítélt bármely egyedi támogatás megfelel az e rendeletben foglalt valamennyi feltételnek, és a program kifejezett utalást tartalmaz e rendeletre, feltüntetve a rendelet címét és az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének adatait."

9. Az említett fejezet „Átláthatóság" című 9. cikke értelmében:

„(1) Valamely, e rendelet alapján mentesített támogatási program hatálybalépését vagy *ad hoc* támogatás odaítélését követő 20 munkanapon belül a tagállam összefoglalót küld a Bizottságnak a szóban forgó támogatási intézkedésre vonatkozó információkról. Ezen összefoglalót elektronikus formában, az erre meghatározott bizottsági informatikai alkalmazás útján és a III. mellékletben megállapított formanyomtatványon kell megküldeni a Bizottság részére.

A Bizottság haladéktalanul átvételi elismervényt küld az összefoglaló átvételéről.

A Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* és a Bizottság honlapján közzéteszi az összefoglalókat.

5 — HL L 142., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 312. o. A 994/98 rendeletet a 2013. július 22-i 733/2013/EU tanácsi rendelet (HL L 204., 11. o.) módosította, majd ezt követően **az [EUMSZ 107. cikknek] és az [EUMSZ 108. cikknek] a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról** szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1588 tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.) hatályon kívül helyezte.

6 — A 800/2008 rendeletet a 2013. november 29-i 1224/2013/EU bizottsági rendelet (HL L 320., 22. o.) módosította. A 800/2008 rendelet alkalmazási időszakát ilyen módon 2014. június 30-i meghosszabbították. E rendeletet ezt követően hatályon kívül helyezte [az EUMSZ 107. cikk] és [az EUMSZ 108. cikk] **alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet** (HL L 187., 1. o.).

(2) Amikor a támogatási program hatályba lép vagy e rendelet alapján mentesített *ad hoc* támogatást nyújtanak, az érintett tagállam az interneten közzéteszi a támogatási intézkedés teljes szövegét. Támogatási programok esetében e szövegnek tartalmaznia kell azon nemzeti jogszabályok által megállapított követelményeket, amelyek biztosítják e rendelet megfelelő rendelkezéseinek tiszteletben tartását. Az érintett tagállam biztosítja, hogy a támogatási intézkedés teljes szövege az interneten mindaddig hozzáférhető, amíg az érintett támogatás hatályos. Az érintett tagállam által az (1) bekezdés értelmében adott összefoglalóban szerepelnie kell azon internetes címnek, amely közvetlenül a támogatási intézkedés teljes szövegéhez vezet.

[…]"

10. Ugyanezen fejezet „Ellenőrzés" című 10. cikkének szövege a következő volt:

„(1) A Bizottság rendszeresen ellenőrzi a támogatási intézkedéseket, amelyekről a 9. cikk szerint tájékoztatják.

[…]

(3) Írásbeli kérelemre az érintett tagállam 20 munkanapon belül vagy a kérelemben meghatározott ennél hosszabb időtartamon belül minden olyan információról tájékoztatást nyújt a Bizottság részére, amelyet a Bizottság szükségesnek tart e rendelet alkalmazásának ellenőrzéséhez.

Amennyiben az érintett tagállam a Bizottság által meghatározott vagy a közösen megállapított időtartamon belül nem nyújt tájékoztatást a kért információról, vagy ha a tagállam hiányos információkat szolgáltat, a Bizottság emlékeztetőt küld, amelyben póthatáridőt határoz meg az információ benyújtására. Ha az érintett tagállam az emlékeztető ellenére sem nyújt tájékoztatást a kért információról, a Bizottság – miután az érintett tagállamnak biztosította a lehetőséget, hogy ismertesse nézeteit – határozatot fogad el, amelyben megállapítja, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi jövőbeni támogatási intézkedést vagy ezen intézkedések egy részét a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésével összhangban be kell jelenteni a Bizottság részére."

11. A 800/2008 rendelet „Fogalommeghatározások" című 17. cikke e rendelet „Környezetvédelmi támogatások" című 4. szakaszában szerepelt, és a következőket mondta ki:

„E szakasz alkalmazásában:

1. »környezetvédelem«: minden olyan intézkedés, amely fizikai környezetünknek vagy természeti erőforrásainknak a kedvezményezett saját tevékenységei által történő károsodásának felszámolására vagy megakadályozására, e károsodás bekövetkezése kockázatának csökkentésére, illetve a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználására irányul, beleértve az energiamegtakarítási intézkedéseket és a megújuló energiaforrások használatát is;

[…]

10. »környezeti adó«: olyan adó, amelynek tárgya egyértelműen káros hatással van a környezetre, vagy amelynek célja bizonyos tevékenységek, áruk vagy szolgáltatások megadóztatása a környezetvédelmi költségeknek az árba történő beépítése és/vagy annak érdekében, hogy a termelőket és fogyasztókat olyan tevékenységek felé irányítsák, amelyek nagyobb mértékben tekintettel vannak a környezetre;

[…]"

12. E 4. szakasz „Környezeti adók csökkentése formájában nyújtott támogatás" című 25. cikke szerint:

„(1) A[z] [az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 203/96/EK tanácsi irányelv (HL L 283., 51. o.)] feltételeinek megfelelő, a környezeti adók csökkentése formájában nyújtott támogatási programokat a Szerződés 87. cikkének (3) bekezdése szerinti, a közös piaccal összeegyeztethető támogatási programoknak kell tekinteni, és mentesülnek a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség alól, feltéve hogy teljesülnek az e cikk (2) és (3) bekezdésében rögzített feltételek.

(2) Az adócsökkentés kedvezményezettjének meg kell fizetnie legalább a [2003/96] irányelvben meghatározott közösségi minimum-adómértéket.

(3) Az adócsökkentés legfeljebb tíz évre adható. A tagállamok e tízéves időszakot követően újraértékelik az érintett támogatási intézkedések indokoltságát."

B – *Az osztrák jog*

13. A költségvetés végrehajtásáról szóló, 2010. december 30-i törvény[7] (Budgetbegleitgesetz) szerint a szolgáltatásnyújtó vállalkozásokat ismét ki kell zárni az energiaadó-visszatérítésből.

14. Az energiaadó-visszatérítésről szóló törvény (Energieabgabenvergütungsgesetz, a továbbiakban: EAVG) 2. cikke (1) bekezdésének a 2011. évi BBG 72. cikkével módosított változata a következőképpen rendelkezik:

„Csak az olyan vállalkozások vonatkozásában áll fenn a visszatérítési jog, amelyekről bizonyították, hogy fő tevékenységük materiális javak előállítása, feltéve hogy nem az 1. cikk (3) bekezdésében hivatkozott energiaforrásokat, illetve az 1. cikk (3) bekezdésében hivatkozott energiaforrásokból hőt (gőz vagy meleg víz) állítanak elő."

15. E 2. cikk időbeli hatályát az energiaadó-visszatérítésről szóló törvény (Energieabgabenvergütungsgesetz, a továbbiakban: EAVG) 4. cikkének (7) bekezdése határozza meg, amely a következőképpen rendelkezik:

„Az [EAVG] 2. és 3. cikke a 2010. december 31-ét követő időszakkal kapcsolatos visszaigénylésekre vonatkozik, feltéve hogy az Európai Bizottság e rendelkezéseket jóváhagyja."

16. A törvénytervezet előkészítő munkálataiban az EAVG 4. cikkének (7) bekezdése kapcsán az alábbiak szerepelnek:

„A módosított rendelkezések alkalmazásának feltétele az Európai Bizottság jóváhagyása. E módosítás a 2010. december 31-ét követő energiafelhasználások vonatkozásában hatályos. A szolgáltató vállalkozások 2010. december 31-ét követő időszakokra vonatkozó kérelmeit tehát már nem fogják elfogadni. Ha az EAVG módosítását a Bizottság engedélyezett állami támogatásként jóváhagyja, a termelő vállalkozásokra vonatkozó jogszabályi korlátozást 2011. január 1-jétől kell alkalmazni, így ezen időpontot követően a szolgáltató vállalkozások már nem lesznek jogosultak a felhasznált energia után az energiaadó-visszatérítésre. Amennyiben a Bizottság nem hagyja jóvá a módosítást, a jelenlegi jogi helyzet változatlan marad, és mind a termelő vállalkozások, mind a szolgáltató vállalkozások jogosultak lesznek energiaadó-visszatérítésre."

7 — BGBl. I, 111/2010, a továbbiakban: 2011. évi BBG.

II – Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

17. 2011. december 29-én a Dilly's Wellnesshotel GmbH (a továbbiakban: Dilly's Wellnesshotel) energiaadó-visszatérítés iránti kérelmet terjesztett elő a 2011. év vonatkozásában.

18. E kérelmet a 2012. február 21-i határozat elutasította, mint megalapozatlant, a 2011. évi BBG-beli törvényi újraszabályozásra hivatkozva, amely szerint 2011. január 1-jétől az energiaadó-visszatérítést csak termelő vállalkozások számára biztosítják. Az Unabhängiger Finanzsenat (adóügyekben eljáró független tanács) helyébe lépő Bundesfinanzgericht (szövetségi adóügyi bíróság) elé terjesztett jogorvoslati kérelmet is elutasították.

19. 2013. március 19-i határozatával a Verwaltungsgerichtshof (közigazgatási bíróság) úgy döntött, hogy e bíróság 2012. augusztus 22-i ítélete alapján az energiaadó-visszatérítést még biztosítani kellett volna a szolgáltató vállalkozások számára 2011. január hónapjára. A Verwaltungsgerichtshof (közigazgatási bíróság) álláspontja szerint e hónap vonatkozásában a Bizottság még nem adta meg hozzájárulását az új jogszabályhoz, azon, a 800/2008 rendelet alkalmazásában kiadott nyilatkozat vonatkozásában, amely csak a 2011. február 1-jén kezdődő időszakra vonatkozott.

20. A Dilly's Wellnesshotel kiegészítő közigazgatási jogorvoslatot nyújtott be az Unabhängiger Finanzsenathoz (adóügyekben eljáró független tanács), amellyel e társaság lényegileg többek között azt kérte, hogy teljes mértékben adjanak helyt az energiaadó-visszatérítés iránti kérelemnek a 2011. január–december közötti időszak vonatkozásában.

21. A Dilly's Wellnesshotel abból az elvből indult ki, hogy amennyiben az EAVG 2. cikke (1) bekezdésének és 4. cikke (7) bekezdésének alkalmazása sértené az uniós jogot, akkor a 2011. évi BBG által bevezetett új jogszabály nem lenne alkalmazható, és a szolgáltató vállalkozások továbbra is részesülhetnének az energiaadó-visszatérítésben a 2011. évre, és azt követően is.

22. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az EAVG eredeti változata 2. cikkének (1) bekezdése az energiaadó-visszatérítést azon vállalkozások esetében írta elő, amelyek fő tevékenységként „materiális javakat állítanak elő". A szolgáltatásnyújtások ki voltak zárva az adóvisszatérítésből. A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy az EAVG célja az előkészítő munkák alapján az volt, hogy elkerüljék, hogy a jelentős mennyiségű energiát igénybe vevő osztrák iparágak versenyszempontból hátrányos helyzetbe kerüljenek olyan más országok vállalkozásaival szemben, amelyekben általános szabályként nincs energiaadózás.

23. Az energiaadó-visszatérítésre vonatkozó nemzeti jogszabályt a későbbiekben többször módosították.

24. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az energiaadó-visszatérítésre vonatkozó új, a 2011. évi BBG által bevezetett jogszabály összeegyeztethető-e a 800/2008 rendelettel. E bíróság ugyanis azt a kérdést veti fel, hogy az Osztrák Köztársaság hivatkozhat-e a 800/2008 rendelet 25. cikke által előírt különös eljárásra a szóban forgó nemzeti jogszabály tekintetében, noha e rendelet I. fejezetének több feltétele láthatóan nem teljesült.

25. Ilyen körülmények között a Bundesfinanzgericht (szövetségi adóügyi bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Sérti-e az uniós jogot, ha valamely támogatási program igénybe veszi a 800/2008 rendelet 25. cikke szerinti különös eljárást annak érdekében, hogy mentesüljön az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség alól, de nem teljesíti az [e] rendelet I. fejezete szerinti különböző kötelezettségeket, és ezenkívül az [említett] rendeletre sem hivatkozik?

2) Sérti-e az uniós jogot, ha valamely támogatási programot a 800/2008 rendelet környezetvédelmi támogatásokra vonatkozó 25. cikke szerinti különös eljárásra alapoznak, de nem állnak fenn a II. fejezetben szabályozott feltételek, mégpedig az [említett] rendelet 17. cikkének 1. pontja szerinti környezetvédelmi intézkedések, illetve energiamegtakarítási intézkedések támogatása?

3) Ellentétes-e az uniós joggal az olyan nemzeti szabályozás, amely nem tartalmaz sem időbeli korlátozást, sem a mentességi jelentésben szereplő időtartamra való utalást, és ezért az energiaadó-visszatérítésnek [a 800/2008 rendelet] 25. cikkének (3) bekezdésében előírt, tíz évre való korlátozása csak a mentességi jelentésből derül ki?"

26. A Dilly's Wellnesshotel, az osztrák és az észt kormány, valamint a Bizottság írásbeli észrevételeket terjesztett elő.

27. 2016. január 21-én tárgyalást tartottak, amelyen a Dilly's Wellnesshotel, az osztrák kormány, valamint a Bizottság vett részt.

III – Elemzés

A – *Az alapeljárásban szereplő helyzettel, valamint az új támogatások nyújtására vonatkozó tervezetek bejelentési kötelezettségével kapcsolatos előzetes megfontolások*

1. Az alapeljárásban szereplő helyzet

28. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem több, azon formai feltételekre (előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés), valamint anyagi feltételekre (előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdés) vonatkozó értelmezési kérdést is felvet, amelyeknek egy nemzeti támogatási intézkedésnek meg kell felelnie annak érdekében, hogy a 800/2008 rendelet alapján mentesülhessen a bejelentési kötelezettség alól.

29. Ahogy az a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott adatokból kitűnik, az alapeljárás abból ered, hogy az osztrák adóhatóság elutasította, hogy helyt adjon az alapeljárás felperese, a Dilly's Wellnesshotel szolgáltató vállalkozás által előterjesztett, az energiaadó visszatérítésére irányuló kérelemnek a 2011. év után. Ezt az elutasítást azzal a körülménnyel indokolták, hogy a 2011. évi BBG által bevezetett módosítás óta az EAVG kizárja a szolgáltatást nyújtókat az energiaadó-visszatérítésből.

30. A kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott keresetben az alapeljárás felperese e nemzeti jogszabály korábbi változatára hivatkozik, amelynek hatálya a szolgáltatókra is kiterjedt. Előadja, hogy az új jogszabály a 800/2008 rendelet kötelező rendelkezéseinek tiszteletben nem tartása miatt nem mentesült az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség alól, vagyis azt nem lehetett végrehajtani.

31. A kérdést előterjesztő bíróság tehát a jogalanyok által eljárási jogaikkal összefüggésben hivatkozott azon kötelezettsége alapján terjesztette elő a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, amely szerint az állami támogatások terén érvényesítenie kell az uniós jog esetleges megsértésének valamennyi következményét.[8] Az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének harmadik mondata szerint ugyanis „[a]míg

8 — Lásd többek között: Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires és Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon ítélet (C-354/90, EU:C:1991:440, 16. és 17. pont); SFEI és társai ítélet (C-39/94, EU:C:1996:285).

ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre". A 659/1999 rendelet [9] „Felfüggesztési záradék" című 3. cikke e tekintetben azt mondja ki, hogy „[a] bejelentendő támogatás nem léptethető hatályba a Bizottság támogatást engedélyező határozata előtt vagy a határozatának vélelmezett meghozatala előtt".

32. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság kiemelte, hogy az EAVG eredeti változatát 2002-ben állami támogatásként bejelentették a Bizottságnak, a Bizottság pedig azt összeegyeztethetőnek tekintette a belső piaccal. AZ EAVG alapeljárásban releváns változatát viszont nem jelentették be az előírt határidőben állami támogatásként a Bizottságnak, mivel az osztrák pénzügyminiszter úgy ítélte meg, hogy e módosítás a 800/2008 rendelet 25. cikke alapján mentesül a bejelentési kötelezettség alól.

33. Az iratokból az is kitűnik, hogy 2011. február 7-én tájékoztatást intéztek a Bizottsághoz az EAVG új változatát illetően, amely révén bejelentették a program új, 2011. február 1-je és 2013. december 31. közötti időtartamát. Az intézkedés ezen időszakra vonatkozó összefoglalóját 2011. szeptember 30-án közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. Az e közzétételben szereplő internetes link, amely alapján el lehetett volna érni a teljes szöveget, hibásnak bizonyult.

34. Ezenkívül úgy tűnik, hogy nem vitatott, hogy az alapeljárásban szereplő nemzeti szabályozást nem jelentették be a 659/1999 rendelet 2. cikkének megfelelően a Bizottságnak, valamint hogy az egyetlen alkalmazható bejelentési kötelezettség alóli mentesülési eset a 800/2008 rendelet 25. cikkében szereplő szabály.

2. Az új támogatások bejelentésére vonatkozó kötelezettség jelentősége, és a tagállamokat a csoportmentességi rendelet alapján terhelő kötelezettségek megszorító értelmezésének követelménye

35. A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések tagadhatatlanul hordoznak bizonyos újdonságot, mivel a 800/2008 rendeletet mindeddig nem értelmezték a jelen ügyben konkrétan hivatkozott szempontok tekintetében. [10]

36. Mielőtt egymás után kitérnénk az elénk terjesztett kérdésekre, álláspontom szerint célszerű felidézni bizonyos szabályokat és vezérelveket, amelyek egész vizsgálatomat meghatározzák.

37. Először, az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése első mondatának – amelyet a 659/1999 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése pontosított – megfelelően a valamennyi új támogatásra vonatkozó tervezet bejelentésére irányuló kötelezettség jelenti a főszabályt. Hangsúlyozni kell ugyanis, hogy az előzetes bejelentési kötelezettség alkotja a Szerződés által létrehozott valamennyi ellenőrzési rendszer alappillérét, mivel ez teszi lehetővé a Bizottság számára, hogy hatékony és következetes módon megelőző jelleggel megvizsgáljon minden, új támogatások nyújtására, vagy már létező támogatások módosítására vonatkozó tervezetet. Ahogy Jacobs főtanácsnok kijelentette, „a tervezett támogatásokról való tájékoztatási kötelezettség a közös piac működése szempontjából olyan kiemelkedő jelentőséggel bír, hogy e kötelezettséget mind tartalmi, mind formai szempontból szigorúan be kell tartani, valamint különösen lényeges, hogy a bejelentésből egyértelműen az következik, hogy annak célja, hogy a Bizottság számára lehetőséget biztosítson arra, hogy a tervezetett támogatások végrehajtását megelőzően a 93. cikk (3) bekezdése alapján ismertethesse észrevételeit, illetve adott esetben megindíthassa a 93. cikk (2) bekezdésében előírt eljárást" [11].

9 — **A 2006. november 20-i 1791/2006/EK tanácsi rendelettel módosított, az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról** szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.; a továbbiakban: 659/1999 rendelet).

10 — Noha az említett rendeletre egyes, a Bíróság elé terjesztett ügyekben hivatkoztak (Wam Industriale kontra Bizottság ítélet, C-560/12 P, EU:C:2013:726; Sharpston főtanácsnok Bizottság kontra Spanyolország ügyre vonatkozó indítványa, C-184/11, EU:C:2014:33), az utóbbi által szolgáltatott információk kevéssé hasznosak számunkra a jelen ügyben.

11 — Lásd a Franciaország kontra Bizottság ítélet alapjául szolgáló ügyre vonatkozó indítványt (C-301/87, EU:C:1989:357, 19. pont).

38. A Bíróság igen korán kimondta, hogy a támogatásokat létrehozó vagy módosító tervekről a Bizottság értesítésének kötelezettségét nem csak a kezdeti tervre kell alkalmazni, hanem az kiterjed a tervhez utólag hozzáadott módosításokra is, azzal, hogy ezek az információk a kezdeti értesítés keretén belül megtartott konzultációk során is megadhatók. [12]

39. A 659/1999 rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet [13] 4. cikke (1) bekezdése első mondatának megfelelően az „új támogatás" fogalma alatt többek között „– a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosítások kivételével – minden olyan változtatás értendő, amely nem befolyásolhatja a támogatási intézkedésnek a közös piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését". Egyébként a 794/2004 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének c) pontja szerint az alapeljárásban szereplőhöz hasonló, engedélyezett támogatási program alkalmazására vonatkozó feltételek szigorítása, ami a korábban bejelentett szabályozás hatálya alá tartozó kedvezményezett vállalkozások körének szűkítésére irányul, azon módosítások közé tartozik, amelyek bejelentése főszabály szerint kötelező.

40. A korábban bejelentett támogatási program valamennyi módosításának bejelentésére irányuló kötelezettség attól függetlenül alkalmazandó, hogy az új rendszer önmagában a közös piaccal összeegyeztethetetlen szelektív előnyöket hordoz-e. Valamely támogatás ugyanis az azt előíró rendelkezésekre, azok módozataira és korlátaira való utalással minősíthető újnak vagy módosításnak. [14]

41. A tagállamokra e területen vonatkozó szigor álláspontom szerint érvényes abban az esetben is, ha azokat a feltételeket kell meghatározni, amelyek mellett a tagállamok egy mentességi rendelet alapján mentesülhetnek bejelentési kötelezettségük alól.

42. Emellett úgy ítélem meg, hogy az EUMSZ 108. cikk (4) bekezdésén alapuló csoportmentességi rendelet elfogadása esetén csak azok az intézkedések mentesülhetnek a bejelentési kötelezettségek alól, amelyek minden ponton megfelelnek az említett csoportmentességi rendelet által előírt feltételeknek. Amennyiben nem teljesül valamennyi mentességi feltétel, a bejelentési kötelezettség marad a főszabály.

43. Másodszor, a fent általam felidézetteket követve, mivel az alapelv az, hogy az állami támogatások összeegyeztethetetlenek a közös piaccal, a területen lehetséges eltéréseket megszorítóan kell értelmezni. Egy ilyen elv azt jelenti, hogy annak bizonyítása, hogy teljesültek a támogatás összeegyeztethetőségének formai és anyagi feltételei, az érintett tagállamot terheli. Utóbbi feladata többek között minden olyan releváns bizonyíték szolgáltatása, amely alkalmas annak alátámasztására, hogy a kért eltérés feltételei teljesültek. [15]

44. Harmadszor, feltéve hogy a jelen ügyhöz hasonlóan a 994/98 rendelet alapján elfogadott általános mentességi rendelet értelmében elképzelhető a mentesülés a bejelentési kötelezettség alól, a 994/98 rendelet mögött meghúzódó átláthatóság és hatékonyság követelménye (lásd többek között a 3. cikket, valamint a (4), (6), (7) és (10) preambulumbekezdést), valamint a jogbiztonság követelménye azt írják elő, hogy a tagállamok feleljenek meg a mentességi rendeletben rögzített pontos szabályoknak.

45. Mivel az állami támogatások ellenőrzési rendszerében a bejelentési kötelezettség központi jelentőségű, az e kötelezettség alóli mentesülés érdekében a mentességi rendeletben rögzített *valamennyi* pontos szabályt megfelelően tiszteletben kell tartani. Ellentétben azzal a helyzettel, amely adott esetben akkor állhat fenn, ha a tagállamok által egy támogatási tervezet közös piaccal való

12 — Lásd: Heineken Brouwerijen ítélet (91/83 és 127/83, EU:C:1984:307, 18. pont).

13 — HL L 140., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 8. fejezet, 4. kötet, 3. o.

14 — Lásd többek között: Namur-Les assurances du crédit ítélet (C-44/93, EU:C:1994:311, 28. pont).

15 — Lásd többek között: Olaszország kontra Bizottság ítélet (C-372/97, EU:C:2004:234, 81. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

összeegyeztethetőségének alátámasztása érdekében benyújtott információkról van szó, nem lehet hierarchiát felállítani a mentességi rendelet által az új támogatások tervezeteinek az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt bejelentésére irányuló kötelezettség alóli mentesülés érdekében előírt pontos feltételek között.

46. Ebben az összefüggésben nincs helye a különbségtételnek a 800/2008 rendelet által előírt különböző mentességi feltételek között (nincsenek „lényeges" és egyéb feltételek), és ebből következően nem lehetnek egy adott feltétel tiszteletben nem tartásának a többi feltételhez képest eltérő jogkövetkezményei. E rendelet vonatkozásában az egyedüli megkülönböztetés, amely működőképes lehet, az a „Közös rendelkezések" című I. fejezetben (1–12. cikk) szereplő „általános mentesülések" és a „A támogatás különböző fajtáira vonatkozó különös rendelkezések" című II. fejezetben (13–42. cikk) rögzített különös feltételek között áll fenn.

47. Bár tagadhatatlan, hogy az uniós jog más területein különbséget lehet tenni lényeges eljárási hibák és egyéb hibák között, e különbségtétel álláspontom szerint nem lehet működőképes abban az esetben, ha a tagállamok számára előírt valamennyi feltétel kiemelkedően elengedhetetlen jellegű, mint az új támogatásokra vonatkozó tervezetek bejelentési eljárása során, illetve adott esetben az említett eljárás alóli mentesülés vonatkozásában.

48. Ekképpen, a Heintz van Landewijck ítéletben [16] a Bíróság, amelynek a tagállamokat a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK tanácsi irányelv [17] (a továbbiakban: hatodik irányelv) alapján terhelő bejelentési kötelezettség terjedelméről kellett döntenie, vitathatatlanul azt mondta ki, hogy az adók beszedésének megkönnyítését célzó intézkedések bejelentési határidejének megsértése nem jelent olyan lényeges eljárási hibát, amely alkalmas lenne arra, hogy a késedelmesen bejelentett eltérő intézkedés alkalmazhatatlanságát vonja maga után.

49. Ugyanakkor, még ha feltételezzük is, hogy lehetséges az analógia a mentesülési feltételek tiszteletben tartásának problémakörével – ami több mint kétséges, figyelemmel a szóban forgó rendelet által rögzített mentességi feltételek fent felidézett kiemelkedően elengedhetetlen jellegére –, rámutatok, hogy a Bíróság, emlékeztetve arra a szabályra, amely szerint az adófizetővel szemben nem hívható fel a hatodik irányelv 27. cikkének (2) bekezdésében a tagállamokra rótt értesítési kötelezettség megszegésével hozott, a hatodik irányelvtől való eltérő valamely intézkedés, kitért arra, hogy e következtetést az indokolta, hogy „[a] jelen ügyben […] nem a Tanács engedélyezéséhez kötött új, eltérő intézkedésről, hanem olyan, 1977. január 1-jén már létező különös intézkedésről van szó, amelyet a tagállam a hatodik irányelv 27. cikke (5) bekezdése alapján az irányelv végrehajtása ellenére fenn kívánt tartani" [18].

50. Teljesen egyértelmű, hogy az ilyen helyzet ellentétes azzal, amelyben a jelen ügyhöz hasonlóan egy új támogatásról van szó, noha az egy korábban bejelentett nemzeti jogalkotási aktus módosításából ered.

51. Mindenesetre az állami támogatások területén, olyan rendelkezések esetében, amelyek szövegezése egyértelmű, mint a bejelentési kötelezettségé, és ezzel együtt az ilyen kötelezettség alóli mentességekre vonatkozó rendelkezéseké, úgy kell tekinteni, hogy az ilyen rendelkezések feltételei nem puszta alakiságokat jelentenek. [19]

16 — C-494/04, EU:C:2006:407, 51. pont.

17 — HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.

18 — Heintz van Landewijck ítélet (C-494/04, EU:C:2006:407, 49. pont).

19 — Lásd analógia útján: Banco Privado Português és Massa Insolvente do Banco Privado Português kontra Bizottság végzés (C-93/15 P, EU:C:2015:703, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52. Szükségképpen ez a helyzet többek között a valamely általános csoportmentességi rendelet által előírt olyan kötelező feltételek esetén, mint amelyek a 800/2008 rendelet I. fejezetében szerepelnek. A tervezett támogatás formális bejelentésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesülés álláspontom szerint nem állhat fenn abban az esetben, ha egy vagy több ilyen feltételt nem tartanak tiszteletben. Azok az intézkedések, amelyek nem felelnek meg valamennyi előírt feltételnek, továbbra is az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség hatálya alá tartoznak, ahogy azt e rendelet (7) preambulumbekezdése is rögzíti.

B – *Az első kérdésről: a 800/2008 rendeletből következő formai követelmények*

53. Első, formai követelményekre vonatkozó kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy milyen hatása van először annak, hogy nem hivatkoztak a 800/2008 rendeletre a szóban forgó támogatási intézkedésben, másodszor, annak, hogy késve nyújtották be a Bizottságnak az ezen intézkedésre vonatkozó információk összefoglalóját, harmadszor pedig annak, hogy az említett intézkedés teljes szövegéhez való hozzáférést szolgáló internetes link hibás volt.

1. A 800/2008 rendeletre való kifejezett hivatkozás követelménye

54. Úgy vélem, hogy az ilyen hivatkozás – amely a [bejelentési] kötelezettség alóli, a 800/2008 rendelet 25. cikkének (1) bekezdése szerinti mentesülés szigorú feltételei közé tartozik – elengedhetetlensége egyértelműen levezethető a 800/2008 rendelet releváns rendelkezéseiből.

55. E tekintetben e rendelet „A mentesség feltételei" című 3. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy azokat a támogatási programokat, amelyek megfelelnek az I. fejezetben szereplő „valamennyi feltételnek", valamint a II. fejezet vonatkozó rendelkezéseinek, a közös piaccal összeegyeztethető támogatási programoknak kell tekinteni, és mentesülnek a bejelentési kötelezettség alól, feltéve hogy az ilyen program alapján odaítélt bármely egyedi támogatás megfelel a rendeletben foglalt „valamennyi feltételnek", és a program „kifejezett utalást tartalmaz [a 800/2008] rendeletre, feltüntetve a rendelet címét és az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének adatait".

56. Egyébként a 800/2008 rendeletet a 994/98 rendelet alapján fogadták el, amely „Átláthatóság és nyomonkövetés" című 3. cikkének (1) bekezdésében úgy rendelkezett, hogy „[a]mikor a Bizottság az (1) bekezdés alapján rendeleteket hoz, részletes szabályokat ír elő a tagállamoknak, hogy biztosítsa a bejelentés alól e rendeletek alapján mentesített támogatás átláthatóságát és nyomon követését".

57. E rendelkezést a 800/2008 rendelet (5) preambulumbekezdésének fényében kell értelmezni, amely szerint „[e] rendeletnek minden, az e rendelet *valamennyi* vonatkozó *feltételének* megfelelő támogatást mentesítenie kell, valamint minden támogatási programot […]. A támogatások átláthatóságának és hatékonyabb ellenőrzésének biztosítása érdekében az e rendelet alapján nyújtott egyedi támogatásoknak *kifejezett hivatkozást* kell tartalmazniuk a II. fejezet alkalmazandó rendelkezéseire, valamint az egyedi támogatás alapjául szolgáló nemzeti jogra" (kiemelés tőlem).

58. E követelmény értelmezésének többek között a fent hivatkozott 994/98 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében szereplő átláthatóság követelményén is kell alapulnia. Ahogy ugyanis azt a Bizottság előadja, a támogatási intézkedésben az e rendeletre való hivatkozás lehetővé teszi a kedvezményezettek, valamint versenytársaik számára, hogy megértsék azokat az okokat, amelyek miatt ezt az intézkedést végre lehet hajtani, annak ellenére, hogy azt nem jelentették be a Bizottságnak, és az nem is engedélyezte azt. Másként fogalmazva, ez a hivatkozás nemcsak azt teszi lehetővé, hogy a Bizottság gyakorolja ellenőrzési jogkörét, hanem azt is lehetővé teszi az érintett harmadik személyeknek, hogy tájékozódjanak a tervezett támogatási intézkedésekről, annak érdekében, hogy esetlegesen gyakorolni tudják eljárási jogaikat.

59. Nem gondolom, hogy egy ilyen, a 800/2008 rendelet szövegezésének teljes mértékben megfelelő értelmezés végül túlzottan formalistának bizonyulna.

60. Mindenekelőtt a 800/2008 rendeletre való kifejezett hivatkozás beiktatása a támogatási intézkedésbe, nem jelent különös nehézséget a tagállamok számára. E követelmény könnyűsége áll szemben azzal az esetleges nehézséggel, amelyet a Bizottság, illetve harmadik személyek számára jelentene az, ha a hivatkozás hiányában azonosítani kellene az ilyen szabályozást.

61. Ezt követően úgy vélem, hogy a támogatási intézkedésre vonatkozó információk összefoglalójának megküldése, és annak a 800/2008 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének megfelelő közzététele az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* csak részben orvosolhatja a rendeletre való kifejezett hivatkozás hiányát. E rendelkezések álláspontom szerint eltérő jellegű célokra vonatkoznak, és az egyik ilyen rendelkezés által rögzített feltételek teljesítése nem kompenzálhatja a másik rendelkezés tiszteletben tartásának hiányát.

62. Abban az esetben, ha a Bíróság javaslatomnak megfelelően megállapítja a támogatási intézkedésben a 800/2008 rendeletre való kifejezett hivatkozás elengedhetetlen jellegét, akkor nem szükséges az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés többi vetületének, illetve az elénk terjesztett másik és harmadik kérdésnek a vizsgálata.

63. Az ellenkező esetre az alábbiakban megvizsgálom a többi vetületet.

2. A támogatási intézkedésekre vonatkozó információkról szóló összefoglaló megküldésének követelménye a 800/2008 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése alapján

64. A 800/2008 rendelet 9. cikkének (1) bekezdésével összhangban a támogatási intézkedés összefoglalójának megküldése a Bizottság részére a támogatási program hatálybalépését követő 20 munkanapon belül álláspontom szerint igen fontos annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a Bizottság részére annak hatékony és gyors ellenőrzését, hogy az érintett tagállam megfelel-e a mentesülési feltételeknek.

65. Vitathatatlanul az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség alóli mentesülés hatályosulásának egyik feltételéről van szó.

66. A 800/2008 rendelet I. fejezetében szereplő feltétel megsértése az igényelt mentesülés hatályosulásának elmaradásával jár. Amennyiben e szabálytalanságot elkésetten orvosolják, ami az alapügyben láthatóan így történt, az igényelt mentesülés álláspontom szerint csak a jövőre nézve léphet hatályba, vagyis a helyzet rendezését követő – tehát a 2011. február és december közötti –,[20] nem pedig az ezt megelőző időszakra.

20 — Ha a rövid információk közlésére 2011. február 7-én került sor, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság jelezte, akkor megalapozottan tekinthetjük úgy, hogy 2011 februárja a mentesülés hatálya alá esik, mivel az érintett tagállamnak a 800/2008 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése alapján a támogatási program hatálybalépését követően 20 munkanapja van arra, hogy megküldje a Bizottságnak a támogatási intézkedésre vonatkozó információkat. Megjegyzem, hogy az energiaadó egyetlen hónapra való visszatérítése az osztrák jog alapján elképzelhető, ahogy az a Verwaltungsgerichtshof (közigazgatási bíróság) 2013. március 19-i határozatából következik (lásd a jelen indítvány 19. pontját).

3. A támogatási intézkedés teljes szövegéhez közvetlen hozzáférést biztosító internetes cím feltüntetésének követelménye

67. A 800/2008 rendelet 9. cikke (2) bekezdésének első mondatával összhangban az érintett tagállam az interneten közzéteszi a támogatási intézkedés teljes szövegét. A 800/2008 rendelet 9. cikke (2) bekezdésének harmadik mondata értelmében az érintett tagállamnak ezenkívül biztosítania kell, hogy a támogatási intézkedés teljes szövege az interneten mindaddig hozzáférhető legyen, amíg az érintett támogatás hatályos. A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság jelezte, hogy az Osztrák Köztársaság minden tekintetben eleget tett e kötelezettségeknek.

68. A 800/2008 rendelet 9. cikke (2) bekezdésének negyedik mondata kapcsán, amely azt írja elő, hogy az érintett tagállam által adott összefoglalóban szerepelnie kell egy olyan internetes címnek, „amely közvetlenül a támogatási intézkedés teljes szövegéhez vezet", a kérdést előterjesztő bíróság rámutatott, hogy a Bizottságnak megküldött, és az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett összefoglalóban szereplő internetes címet nem lehet megnyitni.

69. Ahogy arra korábban emlékeztettem, a 800/2008 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy feleljenek meg valamennyi, a rendelet I. fejezetében szereplő feltételnek. Ez még inkább érvényesül arra figyelemmel, hogy olyan rendelkezésekről van szó, amelyek a jogalkotó arra irányuló akaratának felelnek meg, hogy biztosítsák az átláthatóságot és a jogbiztonságot a támogatási intézkedések vizsgálatának folyamatában.

70. A 800/2008 rendelet 9. cikkéből fakadó kötelezettségek tiszteletben tartása álláspontom szerint ugyanolyan erejű kötelezettség, mint amely az említett rendeletre való kifejezett hivatkozással kapcsolatos. Ha másként döntenénk, az álláspontom szerint azt eredményezné, hogy hierarchiát alakítunk ki a tagállamokat a mentességi rendelet alapján terhelő különböző, különösen formai feltételek között.

71. Úgy tűnik ugyanakkor, hogy az átláthatóságra vonatkozó követelmények teljesülnek, amennyiben a 800/2008 rendelet 9. cikkében hivatkozott internetes link működésképtelensége ellenére – amely esetleg technikai hibából fakad – egyértelműen bebizonyosodott, hogy figyelemmel a Bizottsággal az említett rendelkezés alapján közölt összefoglalóban szolgáltatott információkra, a vitatott nemzeti jogszabály teljes szövege a Bizottság szolgálatai és az esetleges érintett harmadik személyek számára is könnyen elérhető volt.

72. Hangsúlyozni kell azonban, követve az általam fent mondottakat, hogy a 800/2008 rendelet által előírt valamelyik feltétel tiszteletben nem tartását semmiképpen sem kompenzálhatja egy másik ilyen feltétel esetleges tiszteletben tartása.

C – *A második kérdésről: a 800/2008 rendelet 25. cikkének (1) bekezdésében rögzített érdemi követelmény, amely a „környezetvédelmi" támogatási program fennállására vonatkozik*

73. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdéssel arra kérik fel a Bíróságot, hogy pontosítsa azokat az érdemi feltételeket, amelyeket az e rendelet 25. cikkében szereplő bejelentési kötelezettség alóli mentesülés érdekében tiszteletben kell tartani. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis azt a kérdést veti fel, hogy a 800/2008 rendelet 25. cikkében szereplő mentesülés biztosításának az e rendelkezésben szereplő feltételek tiszteletben tartásán kívül feltétele-e az, hogy bizonyítsák, hogy a környezeti adók csökkentésének nemzeti rendszere ténylegesen hozzájárul a környezet védelméhez.

74. A jelen ügyben két álláspont áll szemben egymással.

75. Az osztrák és az észt kormány, valamint a Bizottság szerint elegendő, ha a támogatási intézkedés megfelel az e cikkben kifejezetten felsorolt, vagyis a 2003/96 irányelvben meghatározott feltételeknek, tehát annak a feltételnek, amely szerint az adócsökkentés kedvezményezettjének meg kell fizetnie legalább az ezen irányelvben meghatározott közösségi minimum-adómértéket, illetve annak a mentesülési feltételnek, amely szerint az ilyen adócsökkentés legfeljebb tíz évre adható.

76. A Dilly's Wellnesshotel ezzel szemben előadja, hogy a környezeti adók csökkentése formájában nyújtott támogatásoknak a 800/2008 rendelet ilyen tartalmú meghatározást rögzítő 17. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „környezetvédelmi" támogatásoknak is kell minősülniük.

77. Ha tartjuk magunkat különösen egyes, a 800/2008 rendelet elfogadását megelőző ítélkezési gyakorlatban rögzített elemekhez,[21] könnyen megérthetők a kérdést előterjesztő bíróság azzal kapcsolatos kételyei, hogy a vitatott adócsökkentések ténylegesen a környezet védelmének fokozását célozták-e. Első ránézésre nehéz megérteni, hogy ezen intézkedések milyen indokok miatt eredményezik a környezeti károk csökkenését, e károk megelőzését, illetve a természeti erőforrások racionális felhasználását.

78. Ugyanakkor a 800/2008 rendelet 25. cikkének nyelvtani, rendszertani és teleologikus értelmezése alapján egyértelműen előnyben részesítem az eljárásban részt vevők többsége által képviselt álláspontot.

79. A nyelvtani értelmezés szempontjából úgy tűnik, hogy a 800/2008 rendelet 25. cikke kizárólag három feltételt ír elő ahhoz, hogy egy támogatási intézkedés mentesülhessen, mégpedig a 2003/96 irányelv követelményeinek tiszteletben tartását, a minimum-adómérték követelményét, valamint az adócsökkentések biztosításának legfeljebb tíz éves időtartamát.

80. E rendelkezés a „környezetvédelmi" támogatási programokra vonatkozó puszta hivatkozásra korlátozódik, és egyáltalán nem utal a támogatások e rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében szereplő meghatározására. Az említett rendelet 25. cikke kifejezetten a 2003/96 irányelvben rögzített feltételek tiszteletben tartásához kapcsolódik. A 800/2008 rendelet (31) preambulumbekezdése e tekintetében kimondja, hogy a „[2003/96 irányelv] feltételeinek megfelelő és e rendelet hatálya alá tartozó, a környezeti adó csökkentéséről feltételezni kell az ösztönző hatás meglétét, tekintettel arra, hogy e csökkentett adókulcsok az érintett általános adórendszer elfogadásának vagy fenntartásának lehetővé tételével legalább közvetve hozzájárulnak a környezetvédelem javulásához, ezáltal környezetszennyezésük mértékének csökkentésére ösztönözve a környezeti adó fizetésére kötelezett vállalatokat".

81. Teleológiai és rendszertani szempontból úgy tűnik, hogy a 800/2008 rendelet „Környezeti adók csökkentése formájában nyújtott támogatás" című 25. cikke a 2003/96 irányelv[22] által harmonizált adókra vonatkozik, és ezáltal különbözik e rendelet 17–20. cikkétől, amelyek további, a környezetvédelemhez kapcsolódó feltételeket írnak elő.

82. Ahogy ugyanis az indokolásból kitűnik (lásd különösen a (6), (7) és (12) preambulumbekezdéseket), ez az irányelv környezetvédelmi célokat vesz figyelembe. Mivel az említett irányelv, amely maga is környezetvédelmi szempontokat vesz figyelembe, jelenti az energiaadók harmonizációjának az alapját, így ezek az adók a „környezetvédelmi adók" fogalma alá tartoznak.

21 — Lásd: Adria-Wien Pipeline et Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ítélet (C-143/99, EU:C:2001:598), amely szerint látható, hogy a materiális javakat előállító vállalkozások számára előnyös feltételek biztosítása ezen ágazat versenyképességének megőrzésére irányult, és azt nem környezetvédelmi megfontolások indokolták.

22 — Lásd e tekintetben: Ausztria kontra Bizottság ítélet (T-251/11, EU:T:2014:1060, 202. pont).

83. Másként fogalmazva, a 25. cikkel összeegyeztethetőnek ítélt támogatási programok – vagyis azok, amelyek megfelelnek 1) a 2003/96 irányelv követelményeinek, 2) a minimum-adómértéknek és 3) a tízéves időtartamnak – közvetlen környezetvédelmi célokat vesznek figyelembe, és azokat környezetvédelmi adóknak kell minősíteni.

84. Ami konkrétabban a jelen ügyhöz hasonló környezetvédelmiadó-csökkentéseket illeti, a 800/2008 rendelet (31) preambulumbekezdése rámutat, hogy annak „ösztönző [hatása van], tekintettel arra, hogy e csökkentett adókulcsok az érintett általános adórendszer elfogadásának vagy fenntartásának lehetővé tételével legalább közvetve hozzájárulnak a környezetvédelem javulásához, ezáltal környezetszennyezésük mértékének csökkentésére ösztönözve a környezeti adó fizetésére kötelezett vállalatokat".

85. Egyébként ez igazolja a 800/2008 rendelet 25. cikkében szereplő, a 2003/96 irányelvben előírt közösségi minimummértékekre vonatkozó hivatkozást.

86. Ekképpen a 800/2008 rendelet rendszeréből kitűnik, hogy a 2003/96 irányelvben meghatározott közösségi minimum-adómértéket tiszteletben tartó energiaadó-csökkentési mechanizmus alkalmas arra, hogy a 800/2008 rendelet 25. cikkében hivatkozott intézkedések körébe tartozzon.

D – *A harmadik kérdésről: az a követelmény, amely szerint a vitatott intézkedés nem biztosítható tovább, mint tíz év (a 800/2008 rendelet 25. cikkének (3) bekezdése), valamint az említett intézkedésben ezen időtartamra való hivatkozás hiányának következményei*

87. A harmadik kérdésre adott esetleges válasszal összefüggésben meg kell vizsgálni, hogy a 800/2008 rendelet 25. cikkének (3) bekezdése azt igényli-e, hogy maga a támogatási intézkedés tartalmazzon kifejezett utalást a tartamára.

88. Úgy vélem, hogy erre a kérdésre nemleges választ kell adni.

89. E rendelkezésnek megfelelően az adócsökkentés „legfeljebb tíz évre adható". E rendelet (47) preambulumbekezdése szerint e legfeljebb tíz éves időszakot követően a tagállamoknak újra kell értékelniük az érintett adócsökkentések indokoltságát. Ez nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy az említett értékelés elvégzését követően újból elfogadják ezen intézkedéseket, vagy hogy a 800/2008 rendeletnek megfelelően hasonló rendelkezéseket fogadjanak el.

90. A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság rámutatott, hogy a vitatott módosítás, vagyis az EAVG 4. cikkének (7) bekezdése nem korlátozza időben a környezetvédelmi adó visszatérítéséhez való jogot, és a mentesülési nyilatkozatban sem tartalmaz hivatkozást az említett időszakra.

91. Vitathatatlan, hogy az intézkedések nyújtásának időbeli korlátozása, amelyet a saját maga (47) preambulumbekezdése, illetve a 2008–2004. időszakban a környezetvédelem állami támogatásáról szóló iránymutatás[23] fényében értelmezett 800/2008 rendelet ír elő, nagy jelentőségű és kötelező jellegű.

23 — HL 2008. C 82., 1. o.

92. Ugyanis egyáltalán nem vitatott, hogy az állami támogatások tilalmának elvétől való eltérésként a csoportmentességből hallgatólagosan következő összeegyeztethetővé nyilvánításnak szükségképpen korlátozott időtartamúnak kell lennie.[24] E követelmény ezenkívül lehetővé teszi, hogy mind a támogatási program potenciális kedvezményezettjei, mind versenytársaik számára átláthatóvá tegyék a támogatási intézkedések időbeli alkalmazását, összhangban a Bizottság által a tagállamokat a csoportmentességi rendelet alapján terhelő pontos szabályok kidolgozása során szem előtt tartott valamelyik céllal.

93. Ugyanakkor ez a követelmény nem írja elő az érintett tagállam számára, hogy az ilyen időbeli korlátozást magában a környezetvédelmi adók csökkentésére vagy az azok alóli mentességre vonatkozó, a jelen ügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás szövegében rögzítse, mivel a 800/2008 rendeletre való puszta hivatkozás – amely, mint fent említettem, kötelező – időben körülhatárolja az említett támogatások nyújtását. E tekintetben fontos hangsúlyozni, hogy a 994/98 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése azt mondja ki, hogy a 800/2008 rendelethez hasonló csoportmentességi rendelet alapján a bejelentési kötelezettség alól mentesülő támogatás „az adott rendelet érvényességi idejére, illetve a (2) és a (3) bekezdésben foglalt alkalmazkodási időszakra kap mentességet".

94. E következtetés véleményem szerint összességében teljes mértékben megfelel a Bíróság által a Nuova Agricast és Cofra kontra Bizottság ítéletben[25] követett megközelítésnek. A Bíróság, amelynek a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvének tiszteletben tartásáról kellett dönteni a Bizottság határozatával előzetesen engedélyezett támogatási program vonatkozásában, úgy döntött, hogy egy, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett, a szóban forgó támogatási program alkalmazásának záró időpontját megjelölő bizottsági közlemény miatt „az elővigyázatos és körültekintő gazdasági szereplő" levezethette a támogatási programra vonatkozó engedély lejáratának időpontját, „még ha az említett program részletszabályait megállapító nemzeti rendelkezések és [egyes] aktusok nem is jelölték meg kifejezetten a lejárat [ilyen] időpontját".

95. Úgy vélem tehát, hogy a 800/2008 rendelet 25. cikkének (3) bekezdésében hivatkozott legfeljebb tíz éves időtartam megjelölésének hiánya magának a vitatott nemzeti szabályozásnak a szövegében, önmagában nem alkalmas arra, hogy kizárja e rendszert az említett rendelet által előírt csoportmentesség köréből.

96. Azonkívül, hogy ilyen követelmény nem tűnik ki a 800/2008 rendelet 25. cikkének (3) bekezdéséből, az az időszakonként módosított, és tudomásom szerint nem ilyen hosszú ideig alkalmazott adóintézkedések vonatkozásában nem tűnik pragmatikusnak. Ezt támasztja alá az alapeljárásban szereplő szabályozás, amelyet többször módosítottak, és amelyet a Bizottság részére átadott összefoglalóban szereplő információk szerint a 2011. február 1-je és 2011. december 31. közötti időszak során terveztek alkalmazni.

IV – Végkövetkeztetések

97. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Bundesfinanzgericht (szövetségi adóügyi bíróság) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket az alábbiak szerint válaszolja meg:

Az olyan támogatási program, amely a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló, 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK rendelet (általános csoportmentességi rendelet) 3. cikkének (1) bekezdését megsértve nem tartalmaz hivatkozást e rendeletre, címének, és az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való

24 — Lásd analógia útján: Nuova Agricast és Cofra kontra Bizottság ítélet (C-67/09 P, EU:C:2010:607, 80. pont).

25 — C-67/09 P, EU:C:2010:607, 71–77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

közzétételének megjelölésével, nem felel meg az ahhoz szükséges feltételeknek, hogy mentesülhessen az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésében (korábban az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése) előírt bejelentési kötelezettség alól.

Az olyan, az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv értelmében vett energiaadó-csökkentés formáját öltő támogatási program, amelynek keretében a kedvezményezett megfizeti legalább az említett irányelvben meghatározott közösségi minimum-adómértéket, és amelynek érvényességi ideje tíz évre korlátozódik, a 800/2008 rendelet 25. cikkének hatálya alá tartozik.

Az olyan támogatási program, amely nem tartja tiszteletben a 800/2008 rendelet 25. cikkének (3) bekezdésében előírt tízéves időtartamot, nem felel meg az e rendelet által biztosított mentesülés feltételeinek. E követelmény nem jelenti szükségképpen azt, hogy e határidőnek magának a szóban forgó programnak a szövegében kell szerepelnie.